

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТІЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Богдан КОРОБКО
2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ»**
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки Магістра

Освітньої програми Дошкільна освіта

Спеціальності A2 «Дошкільна освіта»

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень та принципи академічної доброчесності» для здобувачів вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта» 2026 року.

Розробник: Тур О.М. професор, професор кафедри психології та педагогіки, доктор педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньої програми Оксана ТУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

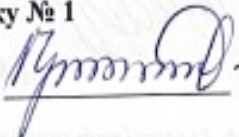
Протокол від «25» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри психології та педагогіки Леся КЛЕВАКА

«25» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Віктор ЧЕРНИШОВ

«27» серпня 2026 року

© Тур О.М., 2026 рік

© Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма здобуття освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС –3	Галузь знань: А Освіта	обов'язкова
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність: А2 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
		Семестр
		1-й
		Лекції
Індивідуальне завдання –не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	8 год.
		Практичні
		16 год
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		66 год.
		Індивідуальна робота:
		-
		Вид контролю: диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 24/66

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмій пошуку й опрацювання наукової інформації, здатностей точно формулювати мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу, висновки тощо дослідження.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ІК. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КС 5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС 9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими вміннями й навичками:

ПР 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПР 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПР 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПР 7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПР 10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт суб'єктної взаємодії.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових

			завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень та принципи академічної доброчесності» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

поточний контроль

- усне опитування
- виконання практичних робіт
- тестування
- презентаційне повідомлення

підсумковий контроль

диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація наукових досліджень та академічна доброчесність

Тема 1. Теоретичні та організаційні засади наукових досліджень у сучасному суспільстві

Сутність, концептуальні засади, соціокультурне та практичне значення науки як специфічної сфери людської діяльності, особливої форми суспільної свідомості та цілісної системи вірогідних знань. Наука як складна динамічна та інтегрована система: внутрішня структура, елементи, міждисциплінарні взаємозв'язки та функціональне призначення в розвитку суспільства. Класифікація наук за предметом дослідження, методологічним інструментарієм, ступенем узагальнення та практичною спрямованістю: фундаментальні, прикладні, гуманітарні, суспільні, природничі, технічні та точні науки. Сучасна організація науки та наукових

досліджень в Україні: державні управлінські інституції, Національна академія наук України, галузеві академії, провідні заклади вищої освіти, науково-дослідні інститути, приватні дослідницькі центри та нормативно-правове регулювання наукової і науково-технічної сфери.

Суть, поняття та основні визначальні ознаки наукового дослідження: системність організації знання, глибока доказовість висунутих гіпотез, теоретична обґрунтованість, об'єктивність, відтворюваність, логічна стрункість та обов'язкова наявність наукової новизни. Основні нормативні та методологічні вимоги до проведення сучасних наукових досліджень: методологічна строгість, послідовність дослідницького пошуку, коректність використання спеціального термінологічного апарату, концептуальна цілісність, висока достовірність емпіричних даних і результатів. Види та розширена класифікація наукових досліджень за рівнем узагальнення, цільовим призначенням, джерелами фінансування, термінами виконання та формами впровадження: теоретичні, прикладні, фундаментальні, експертно-аналітичні, пошукові, фундаментально-прикладні розробки.

Роль і значення наукових досліджень у розбудові сучасного високотехнологічного суспільства, формуванні економіки знань, прискоренні науково-технічного прогресу та розв'язанні актуальних соціально-гуманітарних, екологічних і економічних проблем. Взаємозв'язок і взаємозалежність науки, вищої освіти, інноваційного виробництва та суспільної практики. Етичні, ціннісні та моральні імперативи наукового пошуку на сучасному етапі розвитку людства. Інституціональні механізми стимулювання та підтримки науково-інноваційної діяльності, інтеграція української науки у світовий, європейський та міжнародний дослідницький простір

Практичні заняття 1

Тема 2. Інформаційно-методологічне забезпечення наукових досліджень

Поняття, сутність, різновиди, властивості, класифікаційні параметри та типологія науково-технічної інформації в умовах глобальної цифровізації, розвитку електронного урядування та становлення інформаційного суспільства. Повна класифікація джерел наукової інформації: первинні та вторинні джерела, опубліковані та неопубліковані матеріали, електронні бази даних, реферативні видання, патентно-ліцензійна документація, фахова наукова періодика, монографічні дослідження, збірники наукових праць, автореферати та дисертаційні роботи. Інформаційний пошук у науці: сучасні методи, алгоритми, стратегії, оператори пошуку, каталогові системи та організація систематичної, ефективної роботи з науковою літературою, монографіями та періодикою. Активне використання міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar) для релевантного відбору та моніторингу актуальних наукових джерел.

Глибокий аналіз, систематизація, критична оцінка, синтез, узагальнення та якісна інтерпретація відібраної наукової інформації. Способи фіксації, групування, структурування та аналітико-синтетичної обробки фактичного матеріалу: анотування, реферування, конспектування, складання тезисних планів, підготовка аналітичних оглядів, систематизованих картотек джерел та бібліографічних списків. Специфіка використання потенціалу електронних бібліотек, відкритих інституційних архівів (репозитаріїв), цифрових каталогів, інформаційно-пошукових систем та спеціалізованих наукових мереж.

Наукова комунікація та суспільна взаємодія в сучасному науковому середовищі. Форми, види, рівні та основні канали наукової комунікації: формальні (опубліковані праці, наукові конференції, симпозіуми, круглі столи, конгреси) та неформальні (наукові дискусії, семінари, професійні консультації, науково-дослідні мережі, міжнародні колаборації). Етика наукового спілкування, культура ведення фахової полеміки, правила наукового діалогу, колегіального обговорення та рецензування праць. Роль наукової комунікації у поширенні нового знання, трансфері технологій, розбудові наукових шкіл, комерціалізації досліджень, підвищенні наукового рейтингу дослідника та популяризації результатів серед широкої громадськості й фахових спільнот.

Практичні заняття 2

Тема 3. Методи наукових досліджень та форми оприлюднення їхніх результатів

Класифікація та загальна типологія методів наукового дослідження за рівнем пізнання, сферою застосування, ступенем узагальнення та функціональним призначенням. Теоретичні

методи наукового дослідження: сутність, різновиди, інструментарій та їхнє значення для формування концептуально-понятійної основи роботи (аналіз, синтез, абстрагування, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, формалізація, ідеалізація, системний, порівняльно-історичний, структурно-функціональний та генетичний аналіз). Емпіричні методи наукового дослідження: сутність, призначення, інструментальне забезпечення та особливості практичного застосування (спостереження, вимірювання, науковий експеримент, опитування, анкетування, інтерв'ювання, тестування, моніторинг, контент-аналіз). Логічні методи, прийоми, правила та закони побудови наукових висновків, висунення гіпотез, доведення положень і формування умовиводів у дослідницькому процесі.

Загальна характеристика сучасних форм викладу результатів наукового дослідження та основні види наукових видань (науково-теоретичні, науково-практичні, інформаційні, довідкові, науково-популярні, навчально-методичні). Реферативний виклад наукового матеріалу та його специфічні особливості: реферати, розширені анотації, аналітичні огляди, систематичні огляди літератури. Вимоги до структури, змісту, логіки викладу, рецензування та належного оформлення наукової статті у фахових українських і міжнародних виданнях. Особливості підготовки, структурування та оформлення тез доповідей і матеріалів науково-практичних конференцій. Підготовка, композиційна структура, стилістика, наукове редагування та правила оформлення наукової монографії. Складання, вимоги до внутрішньої структури, змісту, порядку підготовки, узгодження та оформлення наукового звіту про науково-дослідну роботу (НДР) відповідно до державних та міжнародних стандартів, технічних завдань і нормативно-правових вимог

Практичні заняття 3

Практичні заняття 4

Тема 4. Методологія підготовки, оформлення та захисту магістерської кваліфікаційної роботи

Загальні, академічні, фахові та нормативно-правові вимоги до магістерської роботи як підсумкової випускної кваліфікаційної праці здобувача вищої освіти. Вибір теми дослідження, її обґрунтування, встановлення доцільності та чітке визначення актуальності, об'єкта, предмета, мети, наукових завдань, гіпотези, теоретичної й практичної цінності результатів. Структура, рекомендований обсяг, співвідношення розділів, підрозділів та внутрішня логіка побудови магістерського дослідження. Правила технічного, графічного, стилістичного та описового оформлення роботи: вимоги до текстового форматування, шрифтів, інтервалів, полів, нумерації, таблиць, рисунків, графіків, діаграм, формул, нормативних посилань, укладання списку використаних джерел (згідно з ДСТУ та міжнародними стилями APA, MLA, Chicago, Harvard) і додатків.

Процедура, етапи, графік виконання, поточний контроль та технологія підготовки до публічного захисту магістерської кваліфікаційної роботи. Підготовка та належне оформлення супровідної документації до захисту (відгук наукового керівника, зовнішня або внутрішня рецензія, довідка про впровадження результатів у практику чи освітній процес, довідка про перевірку на академічний плагіат тощо). Складання тексту наукової доповіді (виступу), її чітка композиційна структура, аргументованість, переконливість та суворе дотримання часового регламенту. Представлення результатів дослідження: структура виступу, якісний візуальний супровід (мультимедійна презентація, графічні та ілюстративні матеріали) та грамотна розстановка основних акцентів для екзаменаційної комісії. Імідж доповідача, культура мовлення та етика наукової комунікації під час публічного захисту. Специфіка реагування, аргументація власної позиції, ведення наукової дискусії та підготовка коректних, виважених відповідей на запитання й зауваження членів комісії.

Практичні заняття 5

Практичні заняття 6

Тема 5. Академічна доброчесність: принципи, етичні норми та відповідальність

Поняття чесності, загальної доброчесності та академічної доброчесності в системі вищої освіти. Академічна доброчесність викладачів і студентів: етичні засади, принципи професійної, навчальної та наукової поведінки, моральна відповідальність науковця перед суспільством і колегами. Толерантність, об'єктивність, академічна свобода, рівність, прозорість і

справедливість як фундаментальні цінності академічної спільноти. Відкритий доступ (Open Access) як сучасний інструмент забезпечення прозорості наукових досліджень та сприяння академічній доброчесності. Загальна система університетських заходів щодо формування внутрішньої культури доброчесності, академічного етосу, запобігання порушенням та залучення здобувачів до дотримання етичних норм.

Види порушень академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація даних, фальсифікація результатів, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, академічний саботаж, нечесне авторство) та плагіат як її основний і найбільш поширений прояв. Методи перевірки, виявлення, аналізу та усунення плагіату в освітньо-науковому процесі (технічні засоби, автоматизовані антиплагіатні системи, текстологічний аналіз, експертна оцінка). Процедури, організаційні, правові та педагогічні заходи запобігання академічному плагіату. Функції, повноваження, структура та діяльність органів контролю за дотриманням академічної доброчесності в закладі вищої освіти (комісії з етики, вчені ради, студентські ради, групи сприяння доброчесності). Порядок розгляду фактів порушень, проведення службових перевірок і розслідувань та академічна й дисциплінарна відповідальність (дисциплінарні стягнення, позбавлення стипендій, відрахування, скасування рішень про присудження ступенів) для науково-педагогічних працівників і здобувачів.

Практичні заняття 7

Практичні заняття 8

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Організація наукових досліджень та академічна доброчесність						
Тема 1. Теоретичні та організаційні засади наукових досліджень у сучасному суспільстві	16	-	2	-	-	14
Тема 2. Інформаційно-методологічне забезпечення наукових досліджень	18	2	2	-	-	14
Тема 3. Методи наукових досліджень та форми оприлюднення їхніх результатів	18	2	4	-	-	12
Тема 4. Методологія підготовки, оформлення та захисту магістерської кваліфікаційної роботи	20	2	4	-	-	14
Тема 5. Академічна доброчесність: принципи, етичні норми та відповідальність	18	2	4	-	-	12
Усього годин	90	8	16	-	-	66

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Семінарські заняття не передбачені.	

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
--------------------------------	-----------------

Практичне заняття 1. Наука як система та наукове дослідження: сутність, вимоги, класифікація 1. Сутність та значення науки. Наука як система: структура та взаємозв'язки. 2. Класифікація наук. 3. Організація науки та наукових досліджень в Україні. 4. Суть та основні ознаки наукового дослідження: системність, доказовість, теоретичність. 5. Основні вимоги до проведення наукових досліджень. 6. Види та класифікація наукових досліджень.	2
Практичне заняття 2. Інформаційне забезпечення наукової діяльності 1. Поняття та типологія науково-технічної інформації. 2. Інформаційний пошук у науці та організація роботи з науковою літературою. 3. Аналіз, систематизація та інтерпретація наукової інформації. 4. Наукова комунікація та суцільна взаємодія в науковому середовищі.	2
Практичне заняття 3. Методологія та методи наукових досліджень 1. Класифікація та типологія методів наукового дослідження. 2. Теоретичні методи наукового дослідження: сутність, різновиди та значення. 3. Емпіричні методи наукового дослідження: сутність, призначення та особливості застосування. 4. Логічні методи та прийоми в наукових дослідженнях.	2
Практичне заняття 4. Форми відображення та оприлюднення результатів наукових досліджень 1. Загальна характеристика форм викладу результатів дослідження та види наукових видань. 2. Реферативний виклад наукового матеріалу та його особливості. 3. Вимоги до структури та оформлення наукової статті. 4. Особливості підготовки та оформлення тез і матеріалів наукових доповідей. 5. Підготовка, структура та правила оформлення наукової монографії. 6. Складання та оформлення наукового звіту про НДР (науково-дослідну роботу).	2
Практичне заняття 5. Методологічні засади підготовки та оформлення магістерської роботи 1. Загальні та нормативні вимоги до магістерської роботи. 2. Вибір теми дослідження, її обґрунтування та визначення актуальності. 3. Структура, обсяг та логіка побудови магістерської роботи. 4. Етики використання ІІІ в науковій діяльності 5. Правила технічного та описового оформлення магістерського дослідження (список джерел, додатки, цитування).	2
Практичне заняття 6. Процедура та технологія захисту магістерської роботи 1. Підготовка та оформлення супровідної документації до захисту (відгук, рецензія, довідка про антиплагіат тощо). 2. Складання тексту наукової доповіді, її структура та дотримання регламенту виступу. 3. Представлення результатів дослідження: структура виступу, візуальний супровід та розстановка акцентів для екзаменаційної комісії. 4. Імідж доповідача та етика наукової комунікації під час публічного захисту. 5. Специфіка реагування та підготовка відповідей на запитання й зауваження членів комісії.	2
Практичне заняття 7. Академічна доброчесність: етичні засади та принципи 1. Поняття чесності, доброчесності та академічної доброчесності у вищій школі. 2. Академічна доброчесність викладачів і студентів та принципи їхньої етичної поведінки. 3. Толерантність і справедливість як фундаментальні цінності академічної спільноти. 4. Відкритий доступ як сучасний інструмент сприяння академічній доброчесності.	2

5. Загальна система університетських заходів щодо формування культури доброчесності.	
Практичне заняття 8. Плагіат як прояв недоброчесності: види порушень, виявлення плагіату та процедури притягнення до відповідальності 1. Види порушень академічної доброчесності та плагіат як її основний прояв. 2. Методи перевірки, виявлення та усунення плагіату в освітньому процесі. 3. Процедури та заходи запобігання академічному плагіату. 4. Функції органів контролю за дотриманням академічної доброчесності в закладі вищої освіти. 5. Порядок розгляду фактів порушень та відповідальність (дисциплінарні стягнення) для працівників і студентів.	2
Усього	16

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Лабораторні заняття не передбачені	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є: поглиблення та узагальнення теоретичних знань, формування навичок критичного аналізу та систематизації наукових джерел, порівняльна оцінка сучасних дослідницьких концепцій, обґрунтування власної наукової позиції, а також розвиток здатності до самостійного проведення наукових досліджень та підготовки кваліфікаційної роботи.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання заліку за запитаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Організація наукових досліджень та академічна доброчесність		
Тема 1. Теоретичні та організаційні засади наукових досліджень у сучасному суспільстві		
1	Соціокультурне та практичне значення науки як особливої форми суспільної свідомості.	2
2	Міждисциплінарні взаємозв'язки та функціональне призначення науки в розвитку суспільства.	2
3	Нормативно-правове регулювання наукової та науково-технічної сфери в Україні.	2
4	Роль Національної академії наук України та галузевих академій у розвитку вітчизняної науки.	2
5	Наукова новизна та доказовість як визначальні ознаки наукового дослідження.	2
6	Взаємозв'язок вищої освіти, інноваційного виробництва та суспільної практики.	2
7	Інтеграція української науки у світовий, європейський та міжнародний дослідницький простір.	2
Тема 2. Інформаційно-методологічне забезпечення наукових досліджень		

8	Повна класифікація джерел наукової інформації (первинні та вторинні джерела).	2
9	Робота з наукометричними базами даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar) для добору літератури.	2
10	Алгоритми та стратегії ефективного інформаційного пошуку в науці.	2
11	Способи фіксації, групування та аналітико-синтетичної обробки фактичного матеріалу.	2
12	Використання електронних бібліотек, відкритих інституційних архівів (репозитаріїв) та інформаційно-пошукових систем.	2
13	Етика наукового діалогу, правила ведення фахової полеміки та колегіального обговорення.	2
14	Роль наукової комунікації у трансфері технологій та розбудові наукових шкіл.	2
Тема 3. Методи наукових досліджень та форми оприлюднення їхніх результатів		
15	Інструментальне забезпечення та особливості практичного застосування емпіричних методів.	2
16	Правила та умови побудови наукових гіпотез, висунення та формування умовиводів.	2
17	Жанрові різновиди наукових видань (науково-теоретичні, практичні, інформаційні, довідкові).	2
18	Рецензування та належне оформлення наукової статті у фахових українських і міжнародних виданнях.	2
19	Підготовка, структурування та оформлення тез доповідей для науково-практичних конференцій.	2
20	Складання та вимоги до внутрішньої структури й змісту наукового звіту про НДР.	2
Тема 4. Методологія підготовки, оформлення та захисту магістерської кваліфікаційної роботи		
21	Встановлення доцільності, чітке визначення об'єкта, предмета, мети та завдань магістерського дослідження.	2
22	Обґрунтування теоретичної й практичної цінності результатів магістерської роботи.	2
23	Правила графічного, стилістичного та описового оформлення тексту (таблиці, рисунки, формули).	2
24	Правила укладання списку використаних джерел згідно з ДСТУ та міжнародними стилями (APA, MLA, Chicago, Harvard).	2
25	Порядок проведення поточного контролю та технологія підготовки до публічного захисту.	2
26	Розробка якісного візуального супроводу виступу (мультимедійна презентація, графічні матеріали).	2
27	Культура мовлення, імідж доповідача та етика наукової комунікації під час захисту.	2
Тема 5. Академічна доброчесність: принципи, етичні норми та відповідальність		
28	Моральна відповідальність науковця перед суспільством та колегами.	2
29	Види порушень академічної доброчесності (самоплагіат, фабрикація даних, фальсифікація, обман, необ'єктивне оцінювання).	2
30	Технічні засоби, автоматизовані антиплагіатні системи та текстологічний аналіз перевірки робіт.	2
31	Організаційні, правові та педагогічні заходи запобігання академічному плагіату.	2
32	Повноваження та діяльність органів контролю за дотриманням доброчесності в ЗВО (комісії з етики, вчені ради, студентство).	2
33	Порядок проведення службових перевірок, розслідувань та види академічної й дисциплінарної відповідальності.	2
	Усього	66

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних, занять, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекцій та/або практичних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

- **інструменти, обладнання та програмне забезпечення дисципліни :**

- ✓ платформа Moodle для розміщення навчальних матеріалів, завдань, тестів та організації комунікації між викладачем і студентами;
- ✓ мультимедійні проектори та екрани для демонстрації презентацій, відеоматеріалів та інших візуальних матеріалів, що дозволяє зробити лекції більш наочними та динамічними;
- ✓ програми для відеоконференцій: Zoom, Google Meet для проведення (за виробничої необхідності) онлайн-лекцій, семінарів, практичних та консультацій.

- **методи навчання, які дозволяють формувати soft skills (наприклад, робота в команді, робота в малих групах, ділові ігри, дебати, квести, кейс-методи, дискусії тощо).**

- ✓ робота в малих групах та командна робота, що вимагає розподілу ролей, співпраці та взаємної відповідальності, розвиває навички комунікації, співробітництва та лідерства;
- ✓ кейс-методи, що передбачає аналізування реальних або змодельованих ситуацій, формує вміння приймати обґрунтовані рішення, аналізувати проблеми та знаходити ефективні шляхи їх вирішення.
- ✓ ділові та рольові ігри, зокрема моделювання ситуацій.
- ✓ дебати та дискусії, що передбачають обговорення спірних питань, сприяють розвитку критичного мислення, навичок аргументації та публічних виступів, а також креативності, здатності до нестандартного мислення.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти:

Види робіт/контролю	Перелік тем							
	Тема 1	Тема 2	Тема 3		Тема 4		Тема 5	
	Практичне заняття							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2		2		2	

Тестування	5	5		5		5		5
Презентаційне повідомлення								3
Всього за темами	11	11	15		15			18
Диференційований залік	30							
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100							

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,5 \times 10 = 5$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання презентаційного повідомлення

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
3	Інформацію в презентації розкрито повно, глибоко та системно, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу та вільне досягнення вказаних програмних результатів навчання. Здобувач досконало володіє науково-понятійним апаратом, демонструє вміння критично осмислювати та творчо подавати матеріал. Презентація вирізняється оригінальністю, високою інформативністю, чіткою логікою викладу, відсутністю мовленнєвих чи фактичних помилок та самостійністю виконання.
2	Інформацію в презентації розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання. Здобувач вільно володіє науково-понятійним апаратом. Презентація унікальна, інформативна, послідовна, без логічних та мовленнєвих помилок
1	Матеріал відтворено частково або механічно, наявні деякі помилки та неточності у використанні науково-понятійного апарату. Логіка викладу дещо порушена, наявні ознаки не уважного/некритичного використання інструментів ІІІ або недостатньо самостійного виконання.
0	Відсутність презентації, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування**

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	
60-63	E – достатньо	3 – задовільно
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного	

	складання	
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2 – незадовільно

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване *впродовж двох наступних тижнів*, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку, допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Тур О.М. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Методологія наукових досліджень та принципи академічної доброчесності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта». Полтава, 2026. 32 с.

2. Тур О.М. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Методологія наукових досліджень та принципи академічної доброчесності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта». Полтава, 2026. 32 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Бочелюк В., Нечипоренко В., Позднякова О., Завацька Н.Є., Завацький Ю.А., Завацький В.Ю., Жигаренко І.Є. Методика та організація наукових досліджень з психології. Київ : КНТ, 2024, 384 с.

2. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: Підручник., Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.

4. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.

5. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.

6. Кравець Н. П. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 74 с.

7. Магдисюк Л. І., Грицюк І.М. Методичні рекомендації «Основи наукових досліджень в галузі практичної психології» Луцьк. 2022. 36 с

8. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

9. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник [Електронний ресурс] / А. О. Азарова, Н. О. Біліченко, Ю. В. Міронова, Л. М. Ткачук. Вінниця : ВНТУ, 2022. 117 с.
10. Момот О. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : ПП Астроя, 2023. 99 с.
11. Посилкіна О. В. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток: навч. посіб. Харків : НФаУ, 2020. 220 с.
12. The European Code of Conduct for Research Integrity. Revised edition 2023. Berlin : ALLEA, 2023. 15 p.
13. Creswell J. W., Creswell J. D. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks : SAGE Publications, 2023. 328 p.

Допоміжна

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. Київ, 2002. 480 с.
2. Бірта Г. О. Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
3. Габович О., Кузнєцов В., Семенова Н. Українська фундаментальна наука і європейські цінності. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 284 с.
4. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ, 2001. 185 с.
5. Гуроров О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
6. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2004. 212 с.
7. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження. Київ : Міленіум, 2005. 186 с.
8. Мальська М. П. Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 136 с.
9. Правове регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності : галузеві аспекти: монографія / О.П. Орляк, О. Д. Святоцький, Т.С. Демченко та ін. Київ : НДІВ АПрН України, 2022. 416 с.
10. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології : посібник. Київ : Талком, 2017. 245 с.
11. Ромашко А. С., Верба І. І., Пригода В. В. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності. Київ : НТУУ «КПІ», 2013. 160 с.
12. Стеченко Д.М. Чмир О.С. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2005. 317 с.
13. Тур О.М. Академічна відповідальність як внутрішній регулятор дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти // Культура, наука, освіта: смисложиттєві цінності в сучасних умовах : матеріали VII Міжнародної міжгалузевої науково-практичної онлайн конференції (Київ, 25–31 березня 2026 року). / Упоряд. Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2026. С.1503-1508.
14. Тур О. Методи формування комунікативної компетентності учнів як важливої умови ефективної презентації їхньої науково-дослідницької діяльності // Наукові записки МАН України, 2023. №2(27). С.78-85.
15. Тур О. Підготовка педагогів дошкільної освіти до використання штучного інтелекту як інструменту індивідуалізації освітніх траєкторій // Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу : матеріали доп. учасн. XII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 14-15 трав. 2026 р.) / упоряд.: О. А. Бундак, Л. В. Бензель. Луцьк : ЛІРоЛ, 2026. С.99-105.
16. Тур О.М. Трансформація науково-дослідницької підготовки магістрантів крізь призму академічної доброчесності в умовах євроінтеграції // Освітня аналітика України. 2026. № 2(39). С. 77-90.
17. Тур О. Штучний інтелект як невід’ємний складник інформаційно-освітнього простору сучасної вищої школи // Інноваційні практики наукової освіти. Матеріали III Всеукраїнської

науково-практичної конференції. (м.Київ, 06.12.2023 – 09.12.2023). Київ: Інституту обдарованої дитини НАПН України. С.765-768.

18. Macfarlane B., Zhang J., Pun A. Academic integrity: a review of the literature. *Studies in Higher Education*. 2014. Vol. 39, No. 2. P. 339–358..

19. Handbook of academic integrity / ed. by T. A. Bretag. Singapore : Springer, 2016. 1097 p.

Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7210>

2. Закон України Про академічну доброчесність від 18 груд. 2025 р. № 4742-IX. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>)

3. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII «Про вищу освіту» (із змінами і доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

4. Законодавство України. URLy: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Ковальова Є. В., Гелевешко А. В. Академічна доброчесність студента в процесі навчання [Електронний ресурс] // Креативний простір. 2021. № 3. С. 10-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krpr_2021_3_6

6. Основи наукових досліджень /за заг. ред. Т.Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/4874/3/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9E%D0%9D%D0%94%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf>

Неформальна освіта

1. Академічна доброчесність в університеті : онлайн-курс. ВУМ Online. URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

2. Основи штучного інтелекту для всіх : спеціалізація / інструктори: R. Ahuja та ін. Coursera. URL: <https://www.coursera.org/specializations/ai-foundations-for-everyone>

3. Штучний інтелект і академічна доброчесність: як уникнути підміни знань штучним інтелектом : масовий відкритий онлайн-курс. Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти. URL: <https://nmc-vfpo.gov.ua/mvok-19-23102026/>

4. Claude AI Tools for Beginners : спеціалізація / інструктори: A. Vroniuk та ін. Coursera. URL: <https://www.coursera.org/specializations/claude-ai-tools-for-beginners>